

ชีวประวัติและภูมิหลังของพระเทพเวที

ประวัติและการศึกษา

พระเทพเวที ศรีวิศาลปาพจนรจิต ตรีภูกัณฑ์ต มหาคณิศร บวรสังฆาราม คามวาสี หรือพระเทพเวที (ประยูรย์ ปยุตฺโต) เกิดพฤหัสบดีที่ 12 มกราคม 2481 ตรงกับแรม 7 ค่ำ เดือน 2 ปีชาล ๗ ตลาดศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นบุตรนายสำราญ และนางขุนกี อารยางกูร โยมบิดามีเชื้อสายจีน เคยบวชพระสอบได้เปรียญธรรม 4 ประโยค แล้วลาสิกขาได้ประกอบอาชีพค้าขายส่วนตัวอยู่ระยะหนึ่ง ต่อมาหลังจากแต่งงานแล้ว ก็ได้ตั้งร้านประกอบอาชีพค้าขายอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี และเป็นครอบครัวแรกของชาวบ้านในท้องถื่นนั้นที่เริ่มส่งบุตรหลานไปศึกษาในกรุงเทพฯ โดยได้ชักชวนเพื่อนบ้านอีก 2-3 ครอบครัวในท้องถื่นนั้นปฏิบัติ เช่นเดียวกัน

พระเทพเวทีมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 8 คน 5 คนแรกเป็นชาย 3 คนหลังเป็นหญิง ท่านเป็นบุตรชายคนที่ 5 ของครอบครัว พี่ชายคนโตเรียนจบแพทยศาสตรบัณฑิต และประกอบอาชีพส่วนตัวโดยเปิดคลินิกอยู่ที่สามเสน กรุงเทพมหานคร พี่ชายคนรองเรียนจบจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รับราชการเป็นนายอำเภอ คนที่ 3 ทำธุรกิจส่วนตัวเกี่ยวกับค้าขายเครื่องยนต์ คนที่ 4 เรียนจบทันตแพทย์และเปิดคลินิกอยู่ที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี น้องสาวเสียชีวิตไป 1 คน อีก 2 คน ยังมีชีวิตอยู่และมีความเป็นอยู่ดี ¹

ท่านได้รับการศึกษาเบื้องต้น เมื่อ พ.ศ. 2487 ที่โรงเรียนอนุบาลครูเจสียว ตลาดศรีประจันต์ เรียนต่อประโยคประถมศึกษาที่โรงเรียนประชาบาลชัยศรีประชาราษฎร์ตั้งแต่ พ.ศ. 2488 -2490 หลังจากนั้นเข้าเรียนโรงเรียนมัธยมวัดปทุมคงคา อำเภอสามพันสงวศ์ จังหวัดพระนคร

¹ สัมภาษณ์พระเทพเวที, 22 เมษายน 2531

โดยได้รับทุนเรียนดีของกระทรวงศึกษา เมื่อสอบได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ขณะเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สุขภาพไม่ดี โยมบิดาและพี่ชายพูดชักชวนให้บรรพชา จึงหยุดเรียน ออกบรรพชาที่วัดบ้านกร่าง

ท่านเข้าสู่เพศบรรพชิต เมื่ออายุ 12 ปี 4 เดือน โดยบรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดบ้านกร่าง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2494 มีพระครูเมธีธรรมสาร เจ้าอาวาสวัดบ้านกร่างและเจ้าคณะอำเภอศรีประจันต์ เป็นพระอุปัชฌาย์ เริ่มศึกษาพระปริยัติธรรมที่สำนักวัดบ้านกร่าง ซึ่งมีพระครูเมธีธรรมสารเป็นเจ้าอาวาสสอบได้นักธรรมตรี พ.ศ. 2495 ศึกษาต่อที่วัดปราสาททอง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี สอบได้นักธรรมโท พ.ศ. 2496 ได้ย้ายเข้าสังกัดวัดพระศิเรนทร์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีพระราชศีลโสภิตเป็นเจ้าอาวาสในสมัยนั้น แล้วสอบได้นักธรรมเอก ในช่วงนั้นได้ศึกษานาลีที่วัดสุทัศนเทพวรารามด้วย สอบได้เปรียญธรรมประโยค 3 ประโยค 4 ต่อจากนั้นเข้าเรียนในมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2 วัดมหาธาตุ ระหว่างนั้นสอบบาลีไปด้วยทุกปี และในที่สุดสอบได้เปรียญธรรม 9 ประโยค หลังจากนั้นได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตเป็นนาคหลวง อุปสมบทเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2504 ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยมีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (กิตติโสภณมหาเถร) วัดเบญจมบพิตร ทรงเป็นพระอุปัชฌาย์ ได้นามฉายาว่า "ปัญฺฑิต" และในปีพ.ศ. 2505 สอบได้พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) เกียรตินิยมอันดับ 1 และสอบได้วิชาชุดครู พ.ม. ใน พ.ศ. 2506 ³

สมณศักดิ์ลำดับแรกที่ท่านได้รับพระราชทานคือเป็นที่ พระศรีวิสุทธิโมลี เมื่อ พ.ศ. 2512 ต่อมา พ.ศ. 2516 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นที่พระราชวรมุณี ศรีปริยัติบัณฑิต-มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี พ.ศ. 2530 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นที่ พระเทพเวที ศรีวิศาลปาพจนรจิต ตรีปิฎกบัณฑิต มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี ⁴

² สัมภาษณ์พระเทพเวที, 22 เมษายน 2531

³ พระราชวรมุณี, บทบาทพระบรมครู (กรุงเทพมหานคร : จรูญการพิมพ์, 2530),

หน้า

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3

พระเทพเวที เป็นพระภิกษุที่ก่อปรด้วยศิลาจารวัตรและปฏิบัติ เป็นที่น่า เลื่อมใสศรัทธา เป็นที่ เคารพยกย่องของบรรดาศิษยานุศิษย์และพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป อีกทั้งยังเป็นพระภิกษุซึ่ง ทรงความรู้ความสามารถทางด้านปรัชญา พุทธศาสนาและการศึกษาอย่างลึกซึ้ง ได้อุทิศตนบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อวงการศาสนา และการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้ถวาย ปริญญาคุณวุฒิตดกิตติมศักดิ์แก่ท่านกล่าวคือ พ.ศ. 2525 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยถวายปริญญา พุทธศาสตรคุณวุฒิตดกิตติมศักดิ์ พ.ศ. 2529 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ถวายปริญญาศิลปศาสตร- คุณวุฒิตดกิตติมศักดิ์ (สาขาปรัชญา) พ.ศ. 2530 มหาวิทยาลัยศิลปากร ถวายปริญญาศึกษาศาสตร- คุณวุฒิตดกิตติมศักดิ์ (สาขาหลักสูตรและการสอน) พ.ศ. 2530 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ถวาย ปริญญาศิลปศาสตรคุณวุฒิตดกิตติมศักดิ์ (สาขาศึกษาศาสตร์-การสอน) และ พ.ศ. 2531 จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัยถวายปริญญาอักษรศาสตรคุณวุฒิตดกิตติมศักดิ์ (สาขาปรัชญา) พ.ศ. 2532 มหาวิทยาลัยมหิดลถวายปริญญาศิลปศาสตรคุณวุฒิตดกิตติมศักดิ์ (สาขาภาษาศาสตร์)

อุปนิสัย

อุปนิสัยของพระ เทพ เวทีนั้นผู้ที่ได้ เคยมีสการท่านหรือผู้ใกล้ชิดจะรู้สึกประทับใจมาก อุปนิสัยดังกล่าวพอจะประมวลได้ดังนี้คือ

1. มีเมตตา ความเมตตาของท่านนั้นมีกับบุคคลทุกชั้น วรณะ ที่ไปขอความช่วยเหลือ จากท่าน ท่านไม่เคยปฏิเสธหรือแสดงความไม่พอใจ ดังที่ท่านธรรมรักษาซึ่งเป็นผู้หนึ่งซึ่ง เคารพนับถือ พระเทพเวทีมากกล่าวว่า "เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปว่า ท่านพระเทพเวที ท่านเป็นพระที่พยักหน้ารับเสมอ ไม่เคยพบเลยว่าจะปฏิเสธผู้ที่ไปขอความช่วยเหลือ"^๕ และ "จากการสังเกตของตนเองและได้ สอบถามพระปฏิบัติที่ใกล้ชิดท่านว่าเคยเห็นท่านเจ้าคุณโกรธาใครไหม หรือเพียงแต่หน้าปึง เคยมีบ้าง ไหม ทุกคนพูดตรงกันว่า ไม่เคยเห็นเลย"^๖

^๕ ธรรมรักษา, พระเทพเวทีนักปฏิบัติในคราวของนักวิชาการ (กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงการพิมพ์, 2532), หน้า 19

^๖ เรื่องเดียวกัน, หน้า 21

2. สันโดษและมักน้อย ถึงแม้ท่านจะไม่ได้จำวัดในป่าแต่ก็มีความ เป็นอยู่อย่างเรียบง่าย มีความสันโดษและมักน้อย ไม่สะสมสิ่งของอะไรเลย และผลงานทุกชิ้นของท่าน ท่านก็ไม่ยอมรับเงิน ค่าตอบแทน ⁷

3. เรียบง่าย ท่านมีความสุขภาพเรียบง่ายทั้งกาย วาจา และจิตใจ คำพูดของท่าน มีมโนภาพ มีเหตุผล ไม่ใส่อารมณ์ ไม่พูดเล่น ดังที่อาจารย์เสฐียรพงษ์ วรรณปก ได้กล่าวถึงท่านในเรื่องนี้ไว้ว่า "ท่านมีลักษณะแปลกกอยู่ ผมเคยเห็นคน 2 คนมีลักษณะอย่างนี้ คือหนึ่งท่านเจ้าคุณภัทรมุนี แล้วอีกองค์หนึ่งคือ ท่านเจ้าคุณพระเทพเวที ลักษณะที่เหมือนกันก็คือ ความเป็นคนเรียบง่ายเหมือนผ้าดิบไว้จริง ๆ ไม่ใช่เรียบง่ายแบบแกล้งทำ แต่เรียบง่ายเป็นปกติด้วย ท่านเจ้าคุณภัทรมุนีนี้ ท่านจะนั่งพับเพียบ ใจครามาไม่ว่าจะเป็นใหญ่โต คนเล็กลง ไร่ต่าง ๆ ท่านก็พูดเรียบง่าย พูดไพเราะ แล้วก็เป็นคนขี้เกรงใจคนเหมือนกันเลย ท่านเจ้าคุณประยูรนี้ คุณลองสังเกตดูสิ สมมุติว่าคุณไปหาท่าน ท่านก็จะเจริญพร...เจริญพร...อยู่นั่นแหละ ไม่ใช่ลักษณะว่าเลือกทำเฉพาะบางคนนะ ท่านทำต่อทุกคนเลย เป็นนิสัยของท่าน ซึ่งอันนี้มันหาไม่ค่อยได้ พูดเล่นไม่เป็น มีแต่พูดเป็นงานเป็นการ ⁸

4. สะอาด เป็นระเบียบ ท่านเป็นผู้รักษาความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย และมักจะจัดข้าวของต่างๆ ในห้องให้เป็นระเบียบและสะอาดอยู่เสมอ ⁹

5. มีความพิถีพิถัน ละเอียดละเอียด สังเกตได้จากงานเขียนหนังสือบางเล่มของท่าน ต้องล่าช้า เนื่องจากท่านต้องใช้เวลาเพื่อตรวจแก้ไขให้เรียบร้อยจนเป็นที่พอใจ ไม่ทำแบบสุกเอาเผากิน ¹⁰

⁷ ธรรมรักษา, พระเทพเวทีนักปฏิบัติในคราบของนักวิชาการ (กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงการพิมพ์, 2532), หน้า 74-75

⁸ เสฐียรพงษ์ วรรณปก, จากเสฐียร วรรณปกถึงพระเทพเวทีและพุทธทาสภิกขุ (กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงการพิมพ์, 2532), หน้า 11

⁹ ธรรมรักษา, พระเทพเวทีนักปฏิบัติในคราบของนักวิชาการ (กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงการพิมพ์, 2532), หน้า 77

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 80

6. ตรงต่อธรรม ท่านเป็นพระภิกษุนักวิชาการที่ตรงต่อธรรมในการอธิบายหลักธรรมต่าง ๆ ท่านจะไม่เอาทฤษฎีของคนแทรกเข้าไปมากกว่าธรรมะของพระพุทธเจ้า ตัวอย่างเช่น หนังสือพุทธธรรม ข้อมูลส่วนใหญ่ท่านจะอ้างจากพระไตรปิฎกกับหนังสืออรรถกถา ไม่มีการสอดแทรกความเห็นของท่านในหนังสือเล่มนี้เลย ดังที่อาจารย์ เสฐียรพงษ์กล่าวว่า "อีกอย่างหนึ่งที่น่าสังเกตในพุทธธรรม จะไม่มีตัวตนของพระราชวรมุนีอยู่ในนั้น ถ้าอ่านหนังสือเล่มอื่นจะมีตัวตนอยู่ในนั้น เสร็จ พยายามให้คนเชื่อตามที่ตนเข้าใจ แล้วยังตำหนิติเตียนแนวความคิดอื่นที่ไม่เหมือนกับตน ต้องการจะให้เข้าใจด้วย... แต่หนังสือเล่มนี้ไม่มีตัวตนของผู้เสนอความคิดจะไม่ปรากฏออกมาในหนังสือเลย" ¹¹

7. ขยันและตรงต่อเวลา ท่านมีกำหนดตารางเวลาว่าจะทำอะไร เวลาใด และจะทำตามที่กำหนดไว้ ถึงแม้ว่าท่านจะมีสุขภาพไม่ดี ดังที่อาจารย์ เสฐียรพงษ์กล่าวว่า "ท่านมีกำหนดตารางเวลาของท่าน ท่านขยันมาก สมมุติว่างานนั้นะ วันนี้จะทำได้แค่นี้ จะทำงานก็ขึ้น วันนี้ได้แค่นี้ พรุ่งนี้ได้แค่นี้ และจะต้องให้ได้เป๊ะๆ ตามนั้นด้วย ทีนี้ถ้าคนข้างนอกไปแทรกบีบ คือไปคุย ไปอะไรต่ออะไรนี่ อยู่จนกระทั่งบ่าย กระทั่งเย็น พอเขากลับแล้วท่านก็ต้องมาเร่งทำงานของท่านที่กำหนดว่าจะทำให้เสร็จ บางทีก็ไม่ได้นอน เพราะต้องเร่งทำงานให้เสร็จ พอไม่ได้นอนท่านก็หุบ..." ¹² และท่านจะไม่ผัดผ่อนกับใครถ้าไม่มีเหตุสุดวิสัย ดังที่ท่านธรรมรักษากล่าวว่า "เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่สำหรับท่าน ถ้าได้นัดอะไรไว้กับท่านแล้ว ก็มักจะไม่ค่อยผิดพลาด ยกเว้นแต่จะมีเหตุขัดข้องทางเทคนิคจริงๆ หรือมีเหตุสุดวิสัย ซึ่งไม่อาจจะแก้ไขได้" ¹³

หน้าที่การงาน

ท่านมีหน้าที่การงานและตำแหน่งที่สำคัญดังนี้คือ

¹¹ เสฐียรพงษ์ วรรณปก, จาก เสฐียร วรรณปกถึงพระเทพเวทีและพุทธทาสภิกข
(กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงการพิมพ์, 2532), หน้า 14

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 10

¹³ ธรรมรักษา, พระเทพเวทีนักปฏิบัติในครานของนักวิชาการ (กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงการพิมพ์, 2532), หน้า 81

- พ.ศ. 2505 - 2506 เป็นอาจารย์ประจำในแผนกบาลีเตรียมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย-
ลงกรพระราชวิทยาลัย

- พ.ศ. 2507 - 2517 ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ ต่อมาเป็นรองเลขาธิการ
มหาวิทยาลัยลงกรพระราชวิทยาลัย และเป็นอาจารย์สอนวิชา English Reading in Buddhism

- พ.ศ. 2515 - 2519 เป็นเจ้าอาวาสวัดพระศรีเรนทร์ ¹⁴

งานในหน้าที่ของท่านมีทั้งเป็นอาจารย์ประจำและงานบริหาร ได้สร้างความก้าวหน้าทั้ง
ในด้านบริหาร งานธุรการ และวิชาการแก่มหาวิทยาลัยลงกรพระราชวิทยาลัย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร
การเรียนการสอนของพระสงฆ์ให้สอดคล้องกับสภาวะวิชาการที่เป็นระบบนิยมในปัจจุบัน สัมพันธ์กับ
บทบาทและภาระทางสังคมที่เพิ่มขึ้นของพระสงฆ์ การปรับปรุงการวัดผลแบบหน่วยกิต การสอดแทรก
ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนไว้ในหลักสูตรการศึกษาของพระสงฆ์ ปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียน
พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้เป็นหลักสูตรที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง ได้
จัดการศึกษาที่เป็นประโยชน์แก่พระภิกษุสามเณรตลอดจนลูกศิษย์วัด

นอกจากนี้ยังมีงานพิเศษอื่นๆ อีก เช่น งานเผยแพร่ด้านวิชาการในต่างประเทศ งาน
ในฐานะที่ปรึกษา ประธานกรรมการ และกรรมการในโครงการต่างๆ เช่น

- พ.ศ. 2510 ได้รับอาราธนาไปเยี่ยมเยียนสถาบันการศึกษาชั้นสูงทางพระพุทธศาสนา
ในประเทศลาว ศรีลังกา มาเลเซีย สิงคโปร์ ฮองกง ใต้หวัน เกาหลี ญี่ปุ่น โดยการอุปถัมภ์ของ
องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (World Fellowship of Buddhists Organization)

- พ.ศ. 2515 ได้รับอาราธนาไปบรรยายพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยที่ University
Museum, University of Pennsylvania

¹⁴ พระราชวรมณี, บทบาทพระบรมครู (กรุงเทพมหานคร : จุฬารังสรรค์, 2530),
หน้า 4

- พ.ศ. 2519 - 2521 ได้รับอาราธนาไปสอนพุทธศาสนาเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาที่ Swarthmore College, Pennsylvania และเป็นที่ปรึกษาของวัดอิทธิธรรมปทีป ในนครนิวยอร์กและวัดธัมมารามในนครชิคาโก สหรัฐอเมริกา

- พ.ศ. 2524 เป็น Guest Lecturer, Faculty of Arts and Sciences, เป็น Visiting Scholar, Center for the Study of World Religions, เป็น Research Fellow, Faculty of Divinity, Harvard University, Cambridge, Massachusetts

ภารกิจในฐานะที่ปรึกษา ประธานกรรมการ และกรรมการในโครงการสำคัญต่างๆ เช่น

- เป็นประธานกรรมการปาลิวิโสธกะ ฝ่ายพระสุตตันตปิฎก ในการสังคายนาทระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎก
- เป็นประธานคณะกรรมการร่างนโยบายและแผนการจัดการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนา
- เป็นประธานคณะกรรมการนโยบาย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการดำเนินการโครงการฝึกหัดครู สอนพระปริยัติธรรม และจัดตั้งศูนย์ครูพระปริยัตินิเทศก์
- เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำแผนพัฒนาจิตใจเพื่อความมั่นคงของชาติ
- เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์ กรรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

- เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจิตใจในคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมประสานงานศีลธรรมและวัฒนธรรม สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย
- เป็นอนุกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมของนิสิต นักศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย
- เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาคุณธรรมและศรัทธาในศาสนากระทรวงศึกษาธิการ¹⁵

ผลงาน

งานนิพนธ์ของพระเทพเวทีล้วนแต่มีคุณค่าต่อวงวิชาการเป็นอย่างยิ่ง หนังสือ และบทความของท่านจำนวนมากได้ใช้เป็นที่อ้างอิง ทั้งในสถาบันการศึกษาในประเทศไทย และมหาวิทยาลัยชั้นนำของต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด บางเล่มได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศและผลงานทุกเรื่องของท่าน ท่านได้มอบลิขสิทธิ์แบบให้เปล่าทุกครั้งที่มีการพิมพ์ เผยแพร่

งานนิพนธ์ที่สำคัญของท่านมีดังนี้

1. พระพุทธศาสนาในญี่ปุ่น
2. พุทธศาสนาในเอเชีย
3. พระสงฆ์ในสังคมปัจจุบัน
4. หลักสูตรและประมวลการสอนวิชาธรรม
5. ความคิด : แหล่งสำคัญของการศึกษา
6. นรก-สวรรค์ในพระไตรปิฎก
7. ประเพณีพิธีพจน์
8. ค่านิยมแบบพุทธ

¹⁵ พระเทพเวที, เพื่ออนาคตของการศึกษาไทย (กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531), หน้า 191-194.

9. พุทธศาสนากับสังคมไทย
10. อัครดา อนุัตตดาในพระพุทธรศาสนา
11. ชาวพุทธกับชะตากรรมของสังคม
12. ลักษณะสังคมพุทธ
13. สถาบันสงฆ์กับสังคมไทย
14. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ เด็กและ เยาวชนรุ่นใหม่
15. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ : ฉบับประมวลธรรม
16. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ : ฉบับประมวลศัพท์
17. พุทธธรรม
18. มอขอ เมริกามาแก้ปัญหาไทย
19. รากฐานพุทธจริยศาสตร์ทางสังคม เพื่อสังคมไทยร่วมสมัย
20. เครื่องวัดความ เจริญของชาวพุทธ
21. ชาวพุทธต้อง เป็นผู้ดี
22. ทางสายกลางของการศึกษาไทย
23. เทคโนโลยีกับศาสนา
24. ธรรมบุญชีวิต
25. บทบาทพระบรมครู
26. ประโยชน์สูงสุดของชีวิตนี้
27. ปรัชญาการศึกษาไทย
28. พัฒนาการ
29. ภารกิจของชาวพุทธรุ่นใหม่ในสถานการณ์ปัจจุบัน
30. ลุทธิสรภาพด้วยอภิจัง
31. ความสำคัญของพระพุทธรศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ
32. คู่สร้างคู่สม ชีวิตคู่ในอุดมคติ
33. ทำอย่างไรจึงจะให้ เชื่อเรื่องกรรม
34. นรก-สวรรค์ สำหรับคนรุ่นใหม่
35. พัฒนาปัญญา
36. เพื่ออนาคตของการศึกษาไทย

37. หลักสูตรสำหรับคนสมัยใหม่
38. Great Buddhists
39. Jatak Tales Book I, II
40. English Lessons on Buddhism Book II
41. English Lessons on Buddhism Book I
42. Buddhism, A Layman's Guide to life
43. Mahachulalongkornrajavidyalaya Buddhist University under
Royal Patronage, Catalogue